

แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมเพื่อความสุข เป็นธรรม และยั่งยืน

วิทยากร เชียงกุล

การมองนโยบายการพัฒนาประเทศอย่างวิพากษ์ ทั้งข้อดีและข้อด้อย

นโยบายการพัฒนาประเทศที่เน้นความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจจากการลงทุนและการค้ากับต่างประเทศอธิบายว่าเนื่องจากไทยเป็นส่วนหนึ่งของเศรษฐกิจโลกหรือส่วนหนึ่งในกระบวนการโลกาภิวัตน์ คนไทยจึงต้องใช้นโยบายเปิดเสรีต้อนรับการลงทุนและการค้าจากต่างชาติและพยายามแข่งขันให้ชนะเขา

ความที่แนวคิดนี้แพร่หลายมากจนทำให้คนทั่วไปรับรู้ทางเดียว และเข้าใจว่าการพัฒนาประเทศมีหนทางเดียวคือทางนี้เท่านั้น แต่แนวความคิดนี้เป็นเพียงแนวคิดการพัฒนาแนวหนึ่งที่เผยแพร่และครอบงำโดยชนชั้นนำจากประเทศมหาอำนาจ ที่ชนชั้นนำไทยส่วนใหญ่เห็นด้วยเนื่องจากได้รับการศึกษาแนวตะวันตกและเพราะมีผลประโยชน์ร่วม แนวคิดนี้เป็นแนวคิดแบบสุดโต่งที่มองแต่ด้านผลดีของการเปิดเสรีเพียงด้านเดียว ทั้งที่การเปิดเสรีเร็วเกินไปหรือมากเกินไปมีผลเสียต่อประชาชนไทยส่วนใหญ่ซึ่งยังอ่อนแอไม่พร้อมที่จะแข่งขันแบบมือใครยาวสาวได้สาวเอาในตอนนี้ได้

แม้แต่คำว่าโลกาภิวัตน์ (globalization) ก็ถูกใช้ในความหมายทางบวกอย่างสุดโต่ง เหมือนกับเป็นความทันสมัยที่ทุกประเทศทุกคนควรมุ่งไปสู่ แต่คำนี้ความจริงมีความหมายเพียงแค่กระบวนการที่ระบบการผลิตการค้าแบบทุนนิยมอุตสาหกรรมขยายตัวข้ามชาติได้อย่างเสรีในลักษณะเดียวกันทั่วโลก ทำให้เศรษฐกิจประเทศต่างๆ ต้องพึ่งพาลงทุนและค้าขายกันมากขึ้น เป็นส่วนหนึ่งของระบบเศรษฐกิจทุนนิยมโลกที่ขึ้นอยู่กับบริษัททุนข้ามชาติขนาดใหญ่ 500 แห่ง มากขึ้น

กระบวนการโลกาภิวัตน์จึงมีทั้งผลดีและผลเสีย ไม่ได้มีแต่ผลดีด้านเดียว เราสามารถวิพากษ์หรือแม้แต่คัดค้านโลกาภิวัตน์ และเสนอการพัฒนาทางเลือกอื่นๆ เช่น

การพัฒนาแบบพึ่งตนเอง (เศรษฐกิจพอเพียง) การพัฒนาเพื่อความสุขประชาชาติและเพื่อความยั่งยืนได้

การที่รัฐบาลมีนโยบายเปิดเสรีทางการลงทุนและการค้าอย่างกว้างขวางและรวดเร็ว มีทั้งผลดีและผลเสียสำหรับประชาชนส่วนใหญ่ ในฐานะที่เราเป็นประเทศที่พัฒนาทุนนิยมที่หลังและเป็นทุนนิยมด้อยพัฒนาหรือทุนนิยมบริวาร การเปิดเสรี (โดยเฉพาะการทำสัญญาเปิดเสรีทางการค้าระหว่าง 2 ประเทศ คือ ไทยกับประเทศที่เศรษฐกิจใหญ่กว่า) มากเกินไปหรือเร็วเกินไป จะทำให้ไทยในฐานะประเทศที่เล็กกว่ามีอำนาจต่อรองทางเศรษฐกิจน้อยกว่า และโดยเฉพาะในสาขาเกษตร สาขาสหุติกรรมขนาดกลาง ขนาดย่อม ที่ประชาชนส่วนใหญ่ของไทยยังมีประสิทธิภาพและอำนาจต่อรองสู่ประเทศคู่สัญญาที่ใหญ่โตกว่าหรือพัฒนาสาขานั้นๆ ได้ดีกว่าไทยไม่ได้ จะทำให้ประชาชนไทยเป็นฝ่ายเสียประโยชน์มากกว่าจะได้ประโยชน์

จริงอยู่ว่าการเปิดประเทศก็มีส่วนที่ดีอยู่ด้วยเช่นกัน แต่น่าจะเป็นการเปิดเสรีในระดับที่เหมาะสม ให้ต่างชาติมาลงทุน หรือค้าขายในสินค้าที่เรายังไม่เป็น หรือไม่เก่งพอ หรือที่เราขาดแคลน จำเป็นต้องใช้ เพื่อให้เรามีโอกาสเรียนรู้เรื่องเทคโนโลยีการผลิตสมัยใหม่ มีโอกาสลงทุนได้มากขึ้น เร็วขึ้น มีสินค้าและบริการต่างๆ เพิ่มขึ้น แต่ทั้งนี้ก็ต้องมีการศึกษาเพื่อประเมินผลดีผลเสียสำหรับคนส่วนใหญ่อย่างรอบคอบ โดยเฉพาะเมื่อข้อตกลงการเปิดเสรีทางการค้ากับบางประเทศให้ผลดีสำหรับคนบางกลุ่ม เช่น นายทุนอุตสาหกรรม รถยนต์ ธุรกิจโทรคมนาคม และให้ผลเสียสำหรับคนกลุ่มอื่น เช่น เกษตรกร จะต้องมีการชั่งน้ำหนักอย่างรอบคอบ โดยคิดถึงผลประโยชน์ของคนส่วนใหญ่เป็นหลัก

ประเด็นคือ ประเทศไทยจะต้องรู้จักตัวเองว่ามีจุดแข็งจุดอ่อนอะไร รู้จักการต่อรองและเปิดให้มีการ

คณบดีวิทยาลัยนวัตกรรมการสังคม มหาวิทยาลัยรังสิต

ลงทุนและการค้าขายกับต่างชาติในขอบเขต และในลักษณะที่เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เป็นจริงของประเทศ และเป็นการเปิดรับการลงทุนและการค้าที่มุ่งให้ประโยชน์กับคนส่วนใหญ่มากกว่าเพื่อประโยชน์ของทุนต่างชาติ และทุนขนาดใหญ่ฝ่ายเดียว

เวทีองค์การการค้าโลกและเวทีเศรษฐกิจการเมืองระหว่างประเทศ เป็นเรื่องของการผลักดันและการต่อรองกันอยู่ตลอดเวลา การที่รัฐบาลอ้างกับประชาชนว่าเราถูกเขาบีบบังคับให้เปิดเสรีเหมือนกับประเทศอื่นๆ ทุกประเทศเป็นเรื่องไม่จริง เพราะจริงๆ แล้ว แต่ละประเทศก็ต่อรองเรื่องการเปิดเสรีทางการค้า (และการลงทุน) อย่างมีขอบเขต มีจังหวะขั้นตอน รัฐบาลที่คำนึงผลประโยชน์ของคนส่วนใหญ่จะต้องต่อรองเพื่อปกป้องผลประโยชน์ของคนในประเทศ มากกว่าจะรีบร้อนเปิดเสรีทางการค้าและการลงทุนแบบเหมารวม ซึ่งอำนวยความสะดวกต่อบริษัทักษ์ใหญ่ทุนข้ามชาติและบริษัทักษ์ใหญ่ของไทยมากกว่าประโยชน์ของประชาชนไทยส่วนใหญ่

การสร้างชุมชนและประเทศให้เข้มแข็ง

แม้ว่าทิศทางใหญ่ของการพัฒนาเศรษฐกิจโลก คือ การเรียกร้องผลักดันให้ทุกประเทศต้องเปิดเสรีทางการค้า การลงทุนเพิ่มขึ้นตามลำดับ แต่ละประเทศก็ยังมีเวลา มีจังหวะขั้นตอนที่จะต่อรองเพื่อรักษาสถานะผลประโยชน์ของตนอยู่ไปได้อีกระยะหนึ่ง โดยเฉพาะประเทศกำลังพัฒนาซึ่งอ้างได้ว่าการรีบเปิดประเทศเร็วเกินไปจะทำให้เศรษฐกิจของประเทศตนซึ่งเสียเปรียบประเทศร่ำรวยอยู่แล้วต้องเสียเปรียบเพิ่มขึ้น

ข้อสำคัญคือ เราจะต้องส่งเสริมให้ประชาชน ชุมชนเข้มแข็งพอที่จะแข่งขันรับมือกับการเปิดเสรีทางการลงทุนการค้าที่จะมาถึงในอนาคตได้ดีกว่าการรีบเปิดในสภาพที่เราอ่อนแอและไม่พร้อม

ปัจจัยที่จะช่วยให้ชุมชน (ทั้งในชนบทและในเมือง) เข้มแข็ง

1) มีประชาชนที่มีความรู้และจิตสำนึกเพื่อสังคมส่วนรวม

ความรู้ในที่นี้ไม่ได้หมายถึงความรู้ที่ได้มาจากระบบโรงเรียนเท่านั้น หากเป็นความรู้จากสื่อสารมวลชนและสภาพแวดล้อมทั่วไป ที่ประเทศควรส่งเสริมให้ประชาชนได้สนใจและมีโอกาสศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างสะดวกโดยเสียค่าใช้จ่ายต่ำ โดยเฉพาะความรู้ในการที่จะพัฒนาตนเองและสังคมได้ ด้านหนึ่งควรวิจัย รื้อฟื้น และประยุกต์ใช้ใหม่ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นไทย อีกด้านหนึ่งคือการวิจัยและเผยแพร่ความรู้สมัยใหม่จากประเทศต่างๆ อย่างวิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ รู้จักการนำความรู้ที่เป็นสากลมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพของประเทศไทย ไม่ใช่การท่องจำ ลอกเลียนแบบตะวันตก

การจัดการศึกษาในปัจจุบันที่เน้นความรู้ทางวิชาชีพ เพื่อหางานที่จะได้ผลตอบแทนสูงสุดมีข้อจำกัดว่าทำให้เกิดการแข่งขันแบบแพ้คัดออกถึงจะได้คนเก่งคนฉลาดส่วนน้อย พวกเราก็มีแนวโน้มจะคิดและทำเพื่อตัวเองมากกว่าเพื่อส่วนรวม เราควรจัดการศึกษาและสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ให้ประชาชนมีความรู้แบบใช้งานได้ ควบคู่ไปกับการพัฒนาจิตสำนึกเพื่อส่วนรวม คือเข้าใจความจำเป็นที่จะต้องร่วมมือกันช่วยเหลือผู้อื่น ไม่เอาตัวรอดตามลำพังด้วย จึงจะเป็นความรู้คู่กับจิตสำนึกที่ช่วยให้ชุมชนเข้มแข็งได้

2) ประชาชนมีปัจจัยการผลิต เช่น ที่ดินและทุนทรัพย์ของตนเอง หรือสามารถเช่า เช่าซื้อ ได้โดยใช้ต้นทุนไม่สูงเกินไป เพราะปัจจัยการผลิตเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการประกอบอาชีพและพัฒนาตนเอง การกระจายปัจจัยการผลิตและทรัพย์สินให้เป็นธรรม เป็นเงื่อนไขที่สำคัญที่จะช่วยให้การกระจายรายได้ที่เป็นธรรม เป็นจริงได้อย่างยั่งยืน

3) ชุมชนมีทรัพยากร โครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภค สาธารณสุข และการจัดตั้งองค์กรของชุมชน ชุมชนที่ยังมีป่าไม้เหลือหรือมีแหล่งน้ำ มีสาธารณูปโภคพื้นฐานที่ดี มีความสามัคคี มีการรวมกลุ่มองค์กรช่วยเหลือกันทางเศรษฐกิจ เช่น กลุ่มเกษตรกร กลุ่มออมทรัพย์สหกรณ์ ย่อมมีโอกาสพัฒนาได้มากกว่าหรืออีกนัยหนึ่งคือเข้มแข็ง

กว่าชุมชนที่ขาดแคลนสิ่งเหล่านี้ เพราะการพึ่งพากันอย่าง เสมอภาคและการร่วมมือกัน จะทำให้ปัจเจกชนทำงาน ได้ผลดียิ่งขึ้น

4) มีการกระจายทรัพย์สินและรายได้ การศึกษา ฐานะทางสังคม ในหมู่สมาชิกของชุมชนอย่างเป็นธรรม มีความเป็นเครือญาติหรือความสามัคคีช่วยเหลือกัน ค่อนข้างดี เป็นประชาธิปไตย

5) เป็นชุมชนที่สมาชิกมีความตื่นตัวเป็นพลเมืองดี ดูแลช่วยเหลือกันไม่ให้คนในชุมชนติดยาเสพติด เหล้า การพนัน อบายมุขต่างๆ ฯลฯ ซึ่งเป็นช่องทางที่ จะทำให้ชีวิตคนตกต่ำลง และชุมชนอ่อนแอ

การรื้อฟื้นและพัฒนาภูมิปัญญาดั้งเดิมเพื่อสร้าง ให้ชุมชนเข้มแข็ง

ภูมิปัญญา (wisdom) หมายถึง ความรู้ ความคิด ความเชื่อ ความสามารถ ความชัดเจน ของแต่ละกลุ่ม ชนทางวัฒนธรรมที่ได้จากการเรียนรู้ การปรับตัว และการ มีประสบการณ์ ในการดำรงชีพ และพัฒนาตนเองและ สังคม จะเรียกว่า ความรู้แบบองค์รวมในการแก้ปัญหา และพัฒนาสังคมก็ได้

ปัจจุบันเรากล่าวถึง “ภูมิปัญญาไทย” ในฐานะที่ เป็นการพัฒนาทางเลือกที่ต่างไปจากแนวทางการพัฒนา แบบทุนนิยมอุตสาหกรรมตะวันตกมากขึ้น แต่คำว่า “ภูมิ ปัญญาไทย” ในที่นี้ ควรมองในแง่เป็นลักษณะทางสังคม วัฒนธรรมของคนไทยจากอดีตถึงปัจจุบันที่มีการผสม ผสานจากกลุ่มชาติพันธุ์และวัฒนธรรมต่างๆ หลากหลาย ไม่ควรมองอย่างแคบๆ เรื่องชาติพันธุ์ หรือวัฒนธรรม แบบบริสุทธิ์ ซึ่งไม่ได้มีอยู่จริง และการมองแบบแคบๆ อาจทำให้เกิดอคติ ความหลงชาติได้

การจะพัฒนาภูมิปัญญาให้เกิดประโยชน์สูงสุดในยุค ปัจจุบัน น่าจะอยู่ที่การรู้จักประยุกต์ใช้ทั้งภูมิปัญญาดั้งเดิม ภูมิปัญญาของทีอื่นๆ รวมทั้งวิทยาการตะวันตก (ที่กลั่น กรองแล้ว) ให้เกิดประโยชน์ต่อคนส่วนใหญ่ในสังคมไทย ได้อย่างยั่งยืน

การรื้อฟื้นและพัฒนาภูมิปัญญาดั้งเดิมเพื่อการพัฒนา เศรษฐกิจสังคมในยุคปัจจุบัน

1) ความรู้ความสามารถในการดำรงชีพและพัฒนา อารยธรรมของชาวไทยตั้งแต่พันปีที่แล้ว

ในยุคก่อนที่เราจะรับเศรษฐกิจศาสตร์และวัฒนธรรม ทุนนิยมตะวันตกมาเป็นตัวกำหนดค่านิยมและทิศทาง การพัฒนาสังคมไทยในปัจจุบัน คนไทยมีภูมิปัญญาใน การรู้จักการทำมาหากินแบบเกษตรเพื่อยังชีพอย่าง สอดคล้องกับธรรมชาติและสภาพแวดล้อมทางสังคม เช่น รู้จักทำการเกษตรแบบผสมผสาน มีพันธุ์พืชหลากหลาย ชนิดที่เหมาะสมกับแต่ละท้องถิ่นและความหลากหลาย ช่วยป้องกันโรคระบาด มีระบบชลประทานท้องถิ่น ใช้ปุ๋ยอินทรีย์และสมุนไพรปราบศัตรูพืช ฯลฯ

คนในสมัยก่อนปลูกพืช เลี้ยงปลา และสัตว์เลี้ยง หลากชนิด ซึ่งนอกจากจะใช้ประโยชน์ได้หลายทางแบบ เกื้อกูลกันแล้ว ในแง่ของการผลิตไม่เสี่ยงมาก เมื่อพืช ผลชนิดใดชนิดหนึ่งเสียหายก็ยังมีพืชชนิดอื่นๆ ได้กิน อยู่ โรคภัยก็น้อยด้วย นี่คือภูมิปัญญาของเศรษฐกิจ พอเพียงหรือพึ่งตนเองได้เป็นหลัก สิ่งใดที่ขาดแคลนก็ เอาของที่มีเหลือเพื่อไปแลกเปลี่ยนกับคนอื่นหรือ หมู่บ้านอื่น ซึ่งเป็นการแลกเปลี่ยนเพื่อประโยชน์ใช้สอย มากกว่าการค้าเพื่อหวังกำไรอย่างในยุคการพัฒนาแบบ ทุนนิยม การผลิตแบบดั้งเดิมนี้นี้ทำเพื่อพอกินมากกว่า เพื่อหวังขายให้ร่ำรวย จึงไม่ได้ทำลายธรรมชาติหรือ กดขี่แรงงานคนมากเท่ากับการผลิตยุคทุนนิยมที่เน้น การผลิตเพื่อขายหากำไร

2) คนไทยสมัยก่อนเศรษฐกิจแบบทุนนิยมเข้า มา ไม่ได้ยึดความเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ส่วนตัวอย่าง เคร่งครัด แต่มองเรื่องการแบ่งปัน การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การใจกว้าง ความยุติธรรมเป็นเรื่องสำคัญ

ดังจะเห็นได้ว่าการแลกเปลี่ยนในชนบทสมัยก่อนนั้น เป็นการแลกเปลี่ยนเพื่อประโยชน์ใช้สอยแบบฉันทน์เพื่อน จินต์ญาติ คือแลกกันง่ายๆ ให้พอสมน้ำสมเนื้อ ไม่ได้คิด เล็กคติน้อยอย่างละเอียดลออแบบมุ่งหากำไรกันทุกบาท

ทุกสตาจ์ คนไทยสมัยก่อนนิยมการแลกสินค้าต่อสินค้า โดยไม่ต้องใช้เงินเป็นสื่อกลางด้วยซ้ำ การช่วยเหลือเอาแรงกันก็เป็นแบบง่าย การให้ความช่วยเหลือคนจนกว่าขาดแคลนกว่า เป็นเรื่องของความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ที่ทำกันเป็นปกติ เพราะคนส่วนใหญ่อยู่ในสังคมหมู่บ้าน ที่คนเป็นเครือญาติและเพื่อนฝูง มีความเป็นกันเอง และปฏิบัติต่อกันแบบมีน้ำจิตน้ำใจถ้ามองในแง่ของการพัฒนาทางสังคม ก็ถือว่าคนสมัยก่อนมีการพัฒนาทางสังคม ที่มีคุณภาพมากกว่าคนยุคปัจจุบัน

3) คนไทยสมัยก่อนการพัฒนาแบบทุนนิยมอุตสาหกรรมตะวันตก รู้จักใช้เทคโนโลยีการผลิตและการบริโภคแบบเรียบง่าย แต่มีปัญหา เน้นความกลมกลืน ความสมดุลของธรรมชาติ

คนสมัยก่อนโดยเฉพาะระดับหมู่บ้านยังมองว่าชีวิตเป็นองค์รวมของการทำมาหากิน และการชื่นชมกับชีวิต การดูแลครอบครัว เครือญาติ มีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนบ้าน การทำบุญสุนทาน การหาความสนุกจากการละเล่นและศิลปวัฒนธรรม คนไทยสมัยก่อนไม่ได้มองเรื่องการทำมาหากิน หรือเศรษฐกิจแบบแยกส่วน ไม่ได้มีค่านิยม เน้นการแข่งขันกันหาเงิน การแสวงหาบริโภคสูงสุดแบบตัวใครตัวมันเหมือนคนในยุคทุนนิยมอุตสาหกรรม แต่มองเศรษฐกิจเพียงเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตที่มีหลายด้าน คือ มีด้านทางสังคมและวัฒนธรรมด้วย

คนไทยสมัยก่อนดูแลรักษาต้นไม้ใหญ่ สัตว์ใหญ่ รักษาป่าได้ดี พวกเขาเห็นว่าเป็นสิ่งที่มีบุญคุณ จึงสร้างให้เป็นสิ่งที่ศักดิ์สิทธิ์ มีข้อห้าม ขนบธรรมเนียมพิธีเกี่ยวข้องกับธรรมชาติมาก หากมองแนววิทยาศาสตร์แบบที่อื่นๆ ก็อาจคิดว่าคนไทยสมัยก่อนล้าสมัย เชื่ออะไรงมงาย แต่ถ้าเรามองในแง่สังคมวิทยาและมานุษยวิทยาอย่างใจกว้าง เราจะเห็นได้ว่าคนสมัยก่อนอยู่กับธรรมชาติและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติได้ดีกว่าคนในยุคทุนนิยมอุตสาหกรรมที่ความโลภบดบังตา คือพวกเขารู้จักพัฒนาแบบยั่งยืน (sustainable) ในสมัยที่ยังไม่ได้มีการใช้ศัพท์คำนี้กัน

ถึงคนปัจจุบันจะมีความรู้สมัยใหม่เกี่ยวกับเรื่องการทำลายธรรมชาติ แต่บ่อยครั้งที่ความโลภ ความ

ต้องการหาเงินทอง การบริโภคสูงสุดบดบังตา ทำให้พวกเขาไม่ได้สนใจ ไม่ได้เอาใจใส่เรื่องการอนุรักษ์ธรรมชาติเหมือนคนสมัยก่อน ซึ่งเขาเอาใจใส่ขนบธรรมเนียม ประเพณี ซึ่งเป็นภูมิปัญญาที่ช่วยให้สังคมอยู่รอดมาได้ตลอด ขณะที่ความรู้ใหม่ๆ แบบตะวันตกที่คนไทยปัจจุบันพยายามเรียนรู้กลายเป็นเพียงเครื่องมือให้คนกลุ่มน้อยที่ร่ำรวยใช้เอาเปรียบคนส่วนใหญ่และทำลายทรัพยากรธรรมชาติมากกว่า

เราอาจจะกลับไปศึกษาภูมิปัญญาดั้งเดิมทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เช่น เศรษฐกิจพอเพียง เศรษฐกิจแบบชาวพุทธ ที่เน้นการบริโภคพอประมาณ และความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การทำเกษตรแบบอินทรีย์ การบริโภคอาหารพื้นบ้านและสมุนไพรที่เป็นประโยชน์ การใช้พลังงานทางเลือก ฯลฯ และนำมาประยุกต์ใช้ในสังคมยุคใหม่ของไทยได้ดีกว่าที่จะเดินตามแนวคิดทุนนิยมอุตสาหกรรมเพื่อการบริโภค ฟังการคาดการณ์ลงทุนจากต่างชาติเป็นสัดส่วนสูง ตลอดจนสร้างปัญหาทางการเมืองสังคม และการเป็นหนี้มากเกินไป เพราะการพัฒนาแบบนี้จะนำไปสู่ความไม่สมดุลและความขัดแย้งระหว่างคนรวยและคนจนเพิ่มขึ้น การแก่งแย่งแข่งขันชิงดีชิงเด่น เอาเปรียบเอารัดเอาเปรียบ ทุจริตฉ้อฉล ยาบ้าระบาด ฯลฯ

การรื้อฟื้นและประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาดั้งเดิมต้องมองอย่างวิพากษ์วิจารณ์ เลือกส่วนที่เหมาะสมกับสภาพสังคมไทยสมัยใหม่ที่เรามีประชากรมากขึ้น มีทรัพยากรลดลง และรู้จักนำมาประยุกต์ใช้ควบคู่ไปกับภูมิปัญญาสากลในโลกปัจจุบัน การกล่าวถึงภูมิปัญญาไทยแบบหวานหอมดีดอาจไม่สอดคล้องกับความจริง เพราะประชากรเพิ่มขึ้นสูงกว่าเมื่อ 50-100 ปีที่แล้วมาก ทรัพยากร เช่น ป่าไม้ลดลงไปมาก และคนยุคปัจจุบันต้องเรียนรู้และใช้ชีวิตสัมพันธ์กับคนต่างชาติต่างวัฒนธรรมมากกว่าก่อน ดังนั้น เราจึงต้องรู้จักเลือกและพัฒนาภูมิปัญญาและจิตสำนึกเพื่อส่วนรวมในการจัดการทรัพยากรต่างๆ ในประเทศไทยยุคใหม่ อย่างมุ่งให้เกิดทั้งประสิทธิภาพ เป็นธรรม และอย่างยั่งยืนคู่ขนานกันไปไม่ใช่มุ่งแต่เพิ่มผลผลิตเท่านั้น

การจะสร้างชุมชนให้เข้มแข็งได้ต้องปฏิรูปทางโครงสร้างเศรษฐกิจ การเมืองของประเทศด้วย

เนื่องจากคนในชุมชนเป็นส่วนหนึ่งของระบบเศรษฐกิจ การเมืองของประเทศ ต้องสัมพันธ์กับระบบการเมืองที่ภาครัฐมีอำนาจบทบาทสูง สัมพันธ์กับระบบเศรษฐกิจแบบตลาดและระบบการศึกษา สื่อสารมวลชน และสภาพแวดล้อมทางสังคมอื่น ที่มีบทบาทต่อสมาชิกในชุมชนสูง และหลายเรื่องเป็นสิ่งที่ขัดแย้งและหรือบั่นทอนความเข้มแข็งของชุมชน

ดังนั้น การจะพัฒนาให้ชุมชนเข้มแข็งได้อย่างแท้จริง จึงจะต้องคิดไกลถึงการปฏิรูปโครงสร้างทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมด้วย จึงจะสามารถจัดให้มีกระจายสิทธิอำนาจทางการเมืองและสังคมสู่ประชาชนส่วนใหญ่ได้ การจะทำเช่นนั้นต้องหาวิธีการทำให้ภาครัฐคือนักการเมืองและราชการเอื้อกลาง ภาคสังคมประชาคือองค์กรประชาชนต่างๆ เข้มแข็งขึ้น ทำให้กระบวนการตัดสินใจทางการเมืองเป็นประชาธิปไตยแบบประชาชนมีส่วนร่วมมากขึ้น ทำให้เศรษฐกิจเกิดการพัฒนาด้านที่สมดุล การแข่งขันที่เป็นธรรม ทำให้สังคมเกิดภูมิปัญญาและวัฒนธรรมในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสันติวิธีเพิ่มขึ้น

นั่นก็คือการหายุทธศาสตร์ ยุทธวิธี ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่มีสภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่มีคุณภาพในทุกๆ ด้าน ไม่ใช่เน้นแต่การพัฒนาทางวัตถุแบบทุนนิยมผูกขาดที่ถึงจะสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจโดยรวมได้แค่ไหน ก็จะเป็นเพียงการพัฒนาที่อยู่แต่ในกรอบของคนรวยส่วนน้อยได้เปรียบคนจนส่วนใหญ่

มาตรการในการปฏิรูปโครงสร้างทางการเมืองเศรษฐกิจและสังคม เพื่อสร้างชุมชนและประเทศให้เข้มแข็ง
ควรประกอบไปด้วย

1) ปฏิรูปเศรษฐกิจ การบริหารจัดการภาครัฐ เพื่อสร้างความเป็นธรรม ประสิทธิภาพ และการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ระดมกำลังของทั้งทางภาครัฐ องค์กรอิสระ องค์กรมหาชน เช่น สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

รัฐสภา ภาคธุรกิจเอกชน และองค์กรประชาชน องค์กรพัฒนาเอกชน สมาคมวิชาชีพต่างๆ เพื่อร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาและทิศทางการพัฒนาประเทศอย่างวิพากษ์วิจารณ์ และสร้างสรรค์ เพื่อให้ได้ภาพองค์รวมของระบบทั้งหมด และจัดลำดับความสำคัญของการแก้ปัญหาเศรษฐกิจสังคมที่ถือเป็นวาระแห่งชาติ เช่น ปฏิรูประบบการคลัง การเก็บภาษี และจัดสรรงบประมาณ เพื่อหารายได้จากคนรวยมากระจายช่วยพัฒนาคนจน ปฏิรูประบบธนาคาร สถาบันการเงินและสหกรณ์ ให้จัดสรรสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำให้กับเกษตรกรและผู้ประกอบการรายย่อยเป็นสัดส่วนสูงขึ้น ลดความต่างกันระหว่างอัตราดอกเบี้ยเงินกู้และเงินฝากลง ส่งเสริมการออมและการให้สินเชื่อเพื่อการพัฒนาที่เป็นประโยชน์กับคนส่วนใหญ่

ปฏิรูปที่ดิน ปฏิรูปการเกษตร ปฏิรูปอุตสาหกรรม และธุรกิจขนาดย่อม ปฏิรูปการศึกษาและการฝึกฝนอบรม แก้ปัญหาให้คนว่างงานและคนจน ให้มีทักษะทุนและช่องทางที่จะมีงานทำ หรือพัฒนาอาชีพของตนเองให้ดีขึ้น

ปฏิรูประบบสวัสดิการสังคม ซึ่งรวมทั้งการให้บริการทางสังคม ประกันสังคมและการสงเคราะห์ให้ครอบคลุมประชาชนส่วนใหญ่ แก้ไขปัญหาความเลื่อมล้ำทางสังคม เช่น ยาเสพติด โสเภณี การทุจริตแรงงานเด็ก อาชญากรรม การทุจริตฉ้อฉลข่มขู่รีดไถ ฯลฯ อย่างเข้มข้น ท่วมเทเอาจริงเอาจัง มุ่งแก้ที่ต้นตอของปัญหา และอย่างครอบคลุมถึงระบบโครงสร้างของสังคมทั้งหมดไม่ใช่การใช้วิธีแบบราชการที่ฝ่ายบริหารเพียงแต่สั่งให้หน่วยงานนั้นหน่วยงานนี้แก้ปัญหาตามหน้าที่ไปวันๆ ซึ่งมักไม่ได้ผล หรือแก้ได้เฉพาะส่วน แต่ไม่ได้แก้ปัญหาอื่นๆ อย่างเชื่อมโยงกันเป็นระบบครบวงจร

2) ปฏิรูปการเมือง และปฏิรูประบบราชการแบบลดขนาดและลดอำนาจนักการเมืองและราชการลง

กระจายอำนาจบริหารสู่องค์กรอิสระ องค์กรมหาชน และองค์กรบริหารท้องถิ่นที่ต้องส่งเสริมพัฒนาให้เป็นองค์กรที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการและชื่อตรงมากขึ้น ปฏิรูปการคัดเลือกบุคคลดำรงตำแหน่ง องค์กรอิสระ องค์กรมหาชนให้มีความโปร่งใสและคัดเลือก

คนที่เหมาะสมได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น สนับสนุนให้องค์กรประชาชนเข้มแข็ง และตรวจสอบภาครัฐได้เพิ่มมากขึ้น

ผ่าตัดการบริหารจัดการบุคคล และการจัดสรรงบประมาณในระบบราชการใหม่ โดยเฉพาะหน่วยงานด้านบริการและพัฒนาเศรษฐกิจสังคมให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น แก้อะไรระบบบริหารราชการให้สามารถมีการสับเปลี่ยนโยกย้าย ให้รางวัลและลงโทษข้าราชการได้ คล่องตัวแบบการบริหารภาคเอกชน ตรวจสอบประเมินคุณภาพการทำงานของทุกหน่วยงานใหม่หมด โยกย้ายคนที่ไม่ค่อยมีงานให้ไปทำงานอื่นที่ต้องการคนมากกว่า หรือเป็นประโยชน์มากกว่า ปลดคนทำผิด คนด้อยประสิทธิภาพออกไป หรือให้เกษียณก่อนกำหนด ไม่ใช่แค่การย้ายข้าราชการผู้มีปัญหาให้ไปเป็นปัญหาหรือภาระกับหน่วยงานอื่น

รณรงค์เพิ่มประสิทธิภาพ ความโปร่งใส ความเป็นธรรม ในการบริหารจัดการทั้งภาครัฐวิสาหกิจและเอกชน ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับภาครัฐ หากจะแปรรูปรัฐวิสาหกิจให้เอกชนเข้ามาถือหุ้นเป็นสัดส่วนสูงขึ้นเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพ การทำงานควรเน้นการขายหุ้นให้พนักงาน ประชาชน องค์กรประชาชน และธุรกิจเอกชนในประเทศ ไม่จำเป็นต้องขายให้นักลงทุนต่างประเทศ เพราะทุนในประเทศไทยก็มีมากพอ ประกติถ้าเป็นรัฐวิสาหกิจที่มีการดำเนินงานดีมีผลกำไรก็จะมีคนในประเทศไปเข้าคิวจองซื้อมากกว่าจำนวนที่เสนอขายอยู่แล้ว

สนับสนุนผลักดันให้การทำงานของสำนักงานคณะกรรมการปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ (ป.ป.ช.) สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน และองค์กรอิสระอื่นๆ เพิ่มการตรวจสอบและรณรงค์ลดการคอร์รัปชัน การเล่นพรรคเล่นพวก การใช้อภิสิทธิ์ และการใช้อำนาจไม่เป็นธรรม อย่างเป็นหลักการทั่วไปที่ใช้กับทุกฝ่ายอย่างยุติธรรม และเพื่อแก้ปัญหา หรือป้องกันไม่ให้เกิดขึ้นอีกทั้งระบบ ไม่ใช่การเลือกแก้ปัญหาเฉพาะส่วนเฉพาะบุคคลอย่างที่ทำกันอยู่

3) ปฏิรูปการศึกษา การวิจัยและการพัฒนา การสื่อสารมวลชน การบริการจัดการองค์กรคณะสงฆ์ และมูลนิธิสาธารณกุศลต่างๆ

เพื่อกระจายโอกาสการเรียนรู้และพัฒนาตนเองสู่ประชาชนส่วนใหญ่ ส่งเสริมให้คนรู้จักการทำงานของตนเอง และใช้สมองอย่างมีประสิทธิภาพ รักการเรียนรู้ และมีโอกาสเรียนรู้ได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการพัฒนาจิตสำนึกทางสังคมเพิ่มขึ้น ปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอนให้นักเรียนหัดคิดวิเคราะห์ ปฏิบัติ ทำงานรวมกลุ่มมากขึ้น

ปฏิรูปการเป็นเจ้าของและผู้ควบคุมให้สถาบันการศึกษา องค์กรทางศาสนา มูลนิธิสาธารณกุศล และสื่อมวลชน เป็นของประชาชน และควบคุมดูแลโดยประชาชนและชุมชนมากขึ้น รณรงค์เปลี่ยนวิถีชีวิตและค่านิยมใหม่ที่มุ่งแนวทางแข่งขันกับตนเองและร่วมมือกับคนอื่น เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนส่วนใหญ่แทนวิถีชีวิตและค่านิยมเก่าที่เน้นการแข่งขันกันแสวงหาเงินกำไรส่วนเอกชนและการบริโภคมากเกินไป

ส่งเสริมกิจกรรมที่จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ด้านศาสนา จริยธรรมและจิตสำนึกที่จะช่วยทำให้ประชาชนเข้าใจถึงความจำเป็นที่จะต้องร่วมมือกันช่วยแก้ปัญหาของทั้งสังคมอย่างคนที่มีความดี สามารถตัดสินใจปัญหาข้อขัดแย้งระหว่างกลุ่มคนต่างๆ ด้วยสติปัญญาและสันติวิธี ทำงานสร้างสรรค์เพื่อส่วนรวม เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม เปลี่ยนแปลงค่านิยมแบบเห็นเงินเป็นพระเจ้าและนิยมการบริโภคที่ฟุ่มเฟือย หันมายกย่องค่านิยมที่ซื่อสัตย์สุจริต การใช้ชีวิตประหยัด เรียบง่าย เอื้ออาทรต่อกันและกัน มีจิตสำนึกเห็นแก่ประชาคม และถูกหลอกลวงในระยะยาว

4) ใช้มาตรการทั้งทางภาษี การจัดสรรงบประมาณ และการรณรงค์ทางสังคม ให้ประชาชนสนใจและมีโอกาสที่จะเรียนรู้และคิด ค้นคว้าวิจัย พลังงานทางเลือก เกษตรทางเลือก เทคโนโลยีทางเลือก ฯลฯ ประหยัดการใช้พลังงานและลดการบริโภคสินค้าที่ไม่จำเป็นลง

รณรงค์ให้ประชาชนเกิดความตระหนักเรื่องการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพแวดล้อม ประหยัดลดการบริโภคที่ไม่จำเป็น เช่น ลดการใช้พลังงานจากน้ำมันซึ่งทำลายสิ่งแวดล้อมและสิ้นเปลืองเงินต่างประเทศ มาใช้พลังงานทางเลือก เช่น น้ำมันไบโอดีเซล พลังไฟฟ้าจากแสงอาทิตย์ พลังความร้อนใต้โลก พลังลม แกสชีวภาพ ฯลฯ มากขึ้น ลดการใช้รถส่วนตัวลง ใช้รถสาธารณะจักรยาน ฯลฯ มากขึ้น การประหยัดพลังงานต้องใช้มาตรการทางภาษี และการรณรงค์ควบคู่กันไป การรณรงค์แบบขอหรือขอความร่วมมืออย่างเดียวไม่ค่อยได้ผล

5) ปฏิรูประบบกฎหมาย ตำรวจ อัยการ ผู้พิพากษาราชทัณฑ์ การประศาสน์การ การพัฒนาสุขภาพจิต การพัฒนาความอบอุ่นในสถาบันครอบครัวอย่างเชื่อมโยงกันเป็นระบบองค์รวม

ไม่ใช่ต่างหน่วยงานต่างทำงานตามหน้าที่ไปวันๆ โดยควรเน้นการส่งเสริมให้คนทำความดี ทำสิ่งที่ถูกต้อง ทำกฎหมายให้ประชาชนเข้าใจง่าย มีเหตุผล มีความโปร่งใสมากกว่าการจัดเจียบบังคับแบบเพิ่มความเข้มงวดให้เจ้าหน้าที่ใช้อำนาจในการลงโทษได้มากขึ้น ซึ่งมักจะทำให้เจ้าหน้าที่ใช้อำนาจในทางที่ผิด เกิดการทุจริต ฉ้อฉลเพิ่มขึ้น

การปฏิรูปทางด้านกฎหมาย การลงโทษ และการประศาสน์การ ควรมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์คือช่วยให้คนทำความดีมากกว่าตั้งแต่ตัวกฎหมายต่างๆ นั่นก็คือ ต้องคัดเลือกคนที่มีคุณภาพและบริการงานด้านนี้เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม ความโปร่งใส มีประสิทธิภาพ ทันสมัยต่อสภาพการณ์ทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว และเปิดให้องค์กรประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาเพิ่มขึ้น

6) ระดมกำลังความคิด ทรัพยากร บุคคล ทั้งจากภาครัฐและเอกชน เพื่อแก้ไขปัญหาทางสังคมที่ร้ายแรง เช่น การแพร่ระบาดของยาเสพติด และปัญหาการกดขี่เอารัดเอาเปรียบผู้หญิง เด็กและเยาวชน ให้ได้ผลอย่างถึงรากเหง้า

ปัญหาเสพติดเป็นเรื่องวิกฤติเร่งด่วนที่ต้องแก้ไขในหลายๆ ด้านพร้อมกันไปอย่างเชื่อมโยง และต้องลงมือผ่าตัดปราบปรามการทุจริตฉ้อฉลของเจ้าหน้าที่ในเรื่องนี้

อย่างเด็ดขาด ไม่มีการลอบหน้าปะจมูก ผ่อนปรนให้กับผู้ที่มีอำนาจหนุนหลัง

ปัญหาทางสังคมที่ร้ายแรง เช่น ยาเสพติดนั้น เป็นปัญหาที่เกิดจากหลายสาเหตุหรือสภาพแวดล้อมทั้งหมดแนวทางแก้ไขคือ ต้องแก้ไขทั้งปัจจัยด้านเศรษฐกิจการเมือง สังคม วัฒนธรรม ควบคู่กันไปกับการปราบปรามการค้ายาเสพติด เช่น ต้องสร้างความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว โรงเรียนและวัด ช่วยให้เด็กเยาวชนมีโอกาสได้เรียน ทำงาน มีที่เล่นกีฬา ดนตรี ทำงานศิลปะ และกิจกรรมสร้างสรรค์อื่นๆ ต้องส่งเสริมให้การศึกษาให้ผู้ปกครอง ครู ผู้ใหญ่ที่เกี่ยวข้อง เข้าใจจิตวิทยาในการดูแลเด็กและเยาวชนเพิ่มมากขึ้น ขยายบทบาท หรือจัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือบำบัดผู้ติดยาเสพติด ที่มีเจ้าหน้าที่เข้าใจปัญหาและช่วยเหลือผู้ป่วยอย่างได้ผลเพิ่มมากขึ้น ฯลฯ

ปัญหาการกดขี่ข่มเหงแรงงานเด็กและเยาวชน โสเภณีเด็กและเยาวชนก็เป็นเรื่องที่เชื่อมโยงกับปัญหาเศรษฐกิจการศึกษา วัฒนธรรมอย่างซับซ้อนเช่นกัน ต้องแก้ไขในหลายด้านพร้อมกันอย่างครบวงจร ไม่ใช่แก้ไขตามการแบ่งงานของส่วนราชการแบบต่างคนต่างทำหน้าที่เฉพาะด้าน รวมทั้งต้องหาวิธีป้องกันและส่งเสริมด้านบวก เช่น ส่งเสริมสิทธิเสรีภาพของเด็กและสตรีเพิ่มขึ้น ทำให้เด็กและเยาวชนสตรีมีความรู้ มีภูมิคุ้มกันและความเข้มแข็งที่จะต่อสู้การเอารัดเอาเปรียบพวกตนได้เพิ่มขึ้น

7) ปฏิรูประบบสาธารณสุข สวัสดิการสังคม และการพัฒนาสังคมในด้านเกี่ยวกับสุขภาพกาย และสุขภาพจิต รวมทั้งการพัฒนาสถาบันครอบครัว สถาบันองค์กรประชาชนให้มีความเข้มแข็ง

เน้นการป้องกันและการวางแผนดำเนินงานเพื่อระบบสาธารณสุขที่ดีอย่างต่อเนื่อง รณรงค์ลดการใช้จ่ายสมัยใหม่ที่ปัจจุบันคนไทยใช้กันมากเกินไป ลดการติดบุหรี่ เหล้า ยาเสพติดต่างๆ ส่งเสริมการบริโภคอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการและสมุนไพรที่ผลิตได้ในประเทศ และการออกกำลังกาย รณรงค์ลดปัญหาอุบัติเหตุจากการเดินทาง การเจ็บป่วยจากทำงาน และปัญหาหมอกภาวะ

เน้นการให้ความรู้ความเข้าใจประชาชนให้รู้จักใช้ชีวิต

อย่างมีคุณภาพ ทั้งในทางร่างกายและจิตใจ เสริมสร้างสุขภาพกายและสุขภาพจิตของประชาชนในสังคม มากกว่าการตามรักษา ตามแก้ปัญหาเฉพาะทางไปวันๆ ซึ่งมักจะแก้ได้เพียงบางส่วน ลื่นเปื้อน หรือก่อให้เกิดปัญหาอื่นตามมา

ปฏิรูปองค์กรรัฐที่ทำงานด้านการพัฒนาสังคม ประกันสังคม สวัสดิภาพสังคม ให้ทำงานอย่างคล่องตัว มีประสิทธิภาพแบบองค์กรพัฒนาเอกชน รวมทั้งรัฐควรให้งบประมาณสนับสนุนองค์กรพัฒนาเอกชนที่ทำงานด้านการดูแลเด็กเยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาสหรือเสียเปรียบในด้านต่างๆ เพื่อให้องค์กรเหล่านี้ ขยายงานได้และช่วยลดภาระที่หน่วยงานรัฐที่มีขีดความสามารถจำกัด และทำให้มีการให้บริการทางสังคมที่หลากหลายและแข่งขันกันอย่างสร้างสรรค์ทำให้ประชาชนมีทางเลือกเพิ่มขึ้น

คำถามเพื่อการวิเคราะห์และอภิปราย

1. การเปิดเสรีทางการค้าจะช่วยให้ประเทศไทยพัฒนาตามประเทศอื่นได้รวดเร็วขึ้นจริงหรือไม่ อย่างไร

2. ในเมื่อประเทศไทยเป็นส่วนหนึ่งของระบบเศรษฐกิจโลก หากไม่ดำเนินนโยบายเปิดเสรีทางการค้าแล้ว จะมีนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจทางเลือกอื่นได้หรือไม่ อย่างไร

3. ชุมชนไทยดั้งเดิมเคยมีภูมิปัญญาและความเข้มแข็งจริงหรือไม่ ภูมิปัญญาเหล่านี้จะนำมาประยุกต์ใช้ในสังคมสมัยใหม่ได้หรือไม่ อย่างไร

4. เศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาแบบอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ เศรษฐกิจแบบชาวพุทธ เป็นอุดมคติเกินไปหรือไม่ มีความเป็นไปได้แค่ไหน ที่จะทำการประยุกต์ใช้กับสังคมไทยสมัยใหม่

5. เราควรมียุทธศาสตร์ยุทธวิธีอย่างไรจึงจะสร้างชุมชนและประเทศให้เข้มแข็ง และเอื้อประโยชน์คนส่วนใหญ่

6. ปัญหาใหญ่ที่สุดของสังคมไทย คือปัญหาคุณภาพคน องค์กร หรือความล้าหลังของกฎหมาย การจัดลำดับความสำคัญ ควรจะเน้นแก้ที่จุดใดอย่างไร

การใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการในห้องปฏิบัติการทางการแพทย์

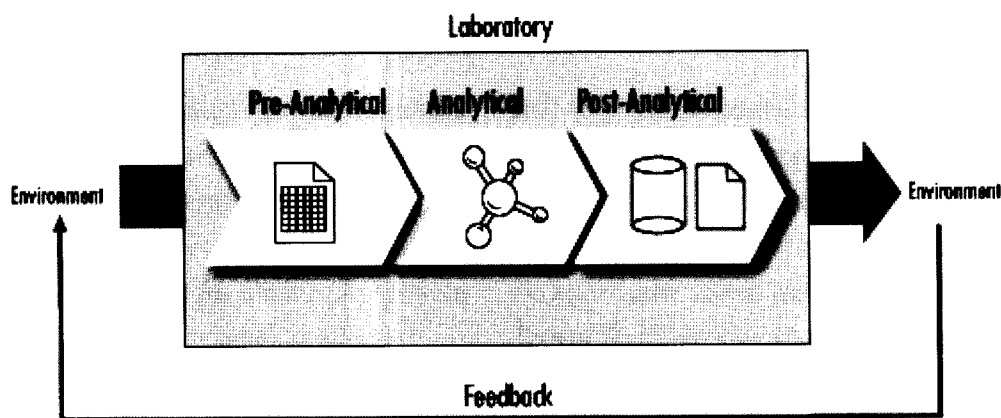
เกษม บุญมั่น

สารสนเทศเป็นระบบที่แตกต่าง

ระบบสารสนเทศโดยทั่วไปมักเข้าใจกันไปว่าต้องเป็นระบบคอมพิวเตอร์ แต่แท้จริงระบบสารสนเทศกับระบบคอมพิวเตอร์นั้นไม่ได้เกี่ยวข้องกันเลย แต่ทั้ง 2 ระบบเป็นระบบที่ทำงานร่วมกันได้ เพื่อให้เข้าใจความแตกต่างของระบบสารสนเทศ ขออำนายามของระบบสารสนเทศ

Information system is an organizational and management solution, based on information, to challenge posed by environment. (from Management Information System by Kenneth C. Loudon)

จากนิยามเราจะเห็นว่าไม่ปรากฏคำหรือความหมายใดๆ ที่ระบุถึงระบบคอมพิวเตอร์เลย หากแต่หมายถึงการบริหารและการจัดการเพื่อแก้ปัญหาโดยอาศัยข้อมูลสารสนเทศ (information) เท่านั้นเอง และระบบสารสนเทศเป็นแนวคิดในการบริหารที่ยึดเอาข้อมูลเป็นหลักในการจัดการ โดยแกนหลักสำคัญของแนวคิดนี้นั้นก็คือนำเอาข้อมูลดิบ (data) มาจัดการ (process) เพื่อให้ได้สารสนเทศ (information) หลักสำคัญอันนี้เองที่เราเรียกว่า IPO Model (รูปที่ 1)

รูปที่ 1

แล้วระบบคอมพิวเตอร์คืออะไรกันแน่

จากนิยาม A computer system is the synthesis of hardware and software. (from Wikipedia, the free encyclopedia www.wikipedia.com) ระบบคอมพิวเตอร์เป็นการทำงานร่วมกันของฮาร์ดแวร์ และ

ซอฟต์แวร์ ซึ่งดูจะเป็นความหมายที่ชัดเจนอยู่ในตัวเองอยู่แล้วว่าเป็นระบบคอมพิวเตอร์ที่เราส่วนใหญ่เข้าใจกันดีอยู่แล้ว ซึ่งเป็นการยืนยันได้ว่าระบบสารสนเทศ ระบบคอมพิวเตอร์นั้นมีความแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง ส่วนห้อง